

OHJAUSSUUNNITELMA

Filosofian tutkinto-ohjelma

Ohjaus filosofian tutkinto-ohjelmassa

Filosofian tutkinto-ohjelmassa annettava ohjaus kohdistuu sekä opiskelijan opintojen ohjaukseen että opinnäytetöiden ohjaukseen. Ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijan tieteellisen asiantuntemuksen kehittymistä. Ohjaus tähtää opiskelijan työ- ja oppimisprosessien tukemiseen sekä opiskelijan oman toimijuuden vahvistamiseen.

Opintojen ohjaus

Filosofian tutkinto-ohjelmassa annettava opintojen ohjaus kohdistuu ensisijaisesti filosofian perus-, aine- ja syventäviin opintoihin liittyviin kysymyksiin. Opinto-ohjauksen tavoitteena on auttaa opiskelijaa rakentamaan mielekäs tutkinto, joka on mahdollista suorittaa opinnoille säädetyssä tavoiteajassa. Opinto-ohjausta annetaan opintojen kaikissa vaiheissa. Ensimmäisen vuoden opiskelijat suorittavat lukukauden alussa yksikön sekä oppiaineen järjestämiä orientoivia opintoja, joihin sisältyy opintojen suunnitteluun ja opiskelukäytäntöihin perehdytystä. Lisäksi ensimmäisen vuoden opiskelijoille järjestetään yhdessä ainejärjestön kanssa tutorointia, jonka tavoitteena on tukea opintojen suunnittelua ja tutustuttaa opiskelijat sekä vertaisiinsa että vanhempiin opiskelijoihin ja näin käynnistää heidän integroitumisensa opiskeluyhteisöön.

Myös HOPS-ohjaus käynnistetään ensimmäisenä vuonna. HOPS-työskentelyyn kuuluu sekä ryhmätapaaminen että henkilökohtainen ohjauskeskustelu HOPS-ohjaajan kanssa. Ryhmätapaamisen tarkoitus on vahvistaa opiskelijan integroitumista opiskelijaryhmään ja hyödyntää vertaisryhmää opintojen suunnittelussa. HOPS-ohjaajan kanssa käytävässä keskustelussa opiskelija esittää laatimansa opintosuunnitelman, joka käydään yhdessä läpi. Tavoitteena on keskustelemalla jäsentää opiskelijan suunnitelmia ja pohtia yhdessä mahdollisia ongelmia. HOPS-ohjauksessa tuetaan ja vahvistetaan opiskelijan kykyä suunnitella opintojaan itsenäisesti. Tärkeää on, että opiskelija ymmärtää olevansa itse vastuussa opinnoistaan. Tärkeää on myös, että opiskelija tietää, mistä hän tarvittaessa saa ohjausta. Aineopintoihin liittyvien proseminaarien yhteydessä katsotaan, miten HOPS-suunnitelmat ovat toteutuneet ja niitä päivitetään.

HOPS käydään läpi maisteriopintojen alussa, 4. opiskeluvuoden syksyllä, seminaaria ohjaavan professorin kanssa käytävässä ohjauskeskustelussa. Samalla sovitaan pro gradu -tutkielman laatimista tukevista erikoistumisopinnoista. Opiskelijan vastuulla on huolehtia keskusteluajan sopimisesta. Ohjauskeskustelun tavoitteena on tukea mielekkään maisteriopintokokonaisuuden rakentamista.

Opinnäytetöiden ohjaus

Opinnäytetöiden ohjauksen tavoitteena on tukea opinnäytetöille (kandidaatintutkielma ja pro gradu -tutkielma) tutkinto-ohjelman opetussuunnitelmassa asetettujen osaamistavoitteiden saavuttamista.¹

¹ *Kandidaatintutkielman osaamistavoitteet:* Kandidaatin tutkinnon suoritettuaan opiskelija tunnistaa filosofian osa-alueet ja tuntee niille ominaiset filosofiset ongelmat sekä niiden historiallisen taustan. Hän ymmärtää, miten filosofiset ongelmat yhtäältä eroavat muiden tieteenalojen tutkimusongelmista ja toisaalta kytkeytyvät niihin. Hän tuntee filosofian eri osa-alueiden keskeisiä käsitteitä, suuntauksia ja niiden edustajia. Opiskelija on harjaantunut loogisen päättelyn taidoissa, tunnistaa ja osaa analysoida argumentteja erilaisissa kirjoituksissa sekä esittää omia argumenttejaan. Hän osaa kirjoittaa käsittelytavaltaan filosofisen esityksen ja osallistua filosofiseen keskusteluun. Hän

Osaamistavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että opinnäytetöiden ohjaus kohdistuu ensisijaisesti oppimisprosesseihin eli tukee opiskelijaa filosofian tutkimusprosessin käytäntöjen omaksumisessa ja soveltamisessa sekä tieteellisen asiantuntijuuden kehittämisessä.

Ohjauksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan toimijuutta. Tämän vuoksi opinnäytetöiden ohjauksessa korostuu vuorovaikutus ohjaajan ja ohjattavan välillä, ja ohjaus on luonteeltaan dialogista sekä neuvottelevaa. Ohjauksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia ohjausympäristöjä (yksilöohjaus, seminaarit). Ryhmissä tapahtuva ohjaus on luonteeltaan osallistavaa ja yhteisöllisyyttä luovaa.

Ohjauksen keskeisenä päämääränä on tukea opiskelijan tieteellisen asiantuntijuuden kehittymistä, minkä vuoksi opinnäytetöiden ohjauksessa painottuu opiskelijan oma tekeminen, tutkimalla oppiminen. Opintojen edetessä opiskelija ratkoo tutkimusongelmia yhä itsenäisemmin ja oppii myös arvioimaan sekä omaa että muiden tutkimusta kriittisesti.

Kandidaatintutkielman ohjaus painottuu ryhmäohjaukseen ja ohjausvastuu on kandidaattiseminaarin vetäjällä. Opiskelija laatii kandidaattiseminaariesitelmän, joka käsitellään ryhmässä. Esitelmästä saamansa palautteen pohjalta opiskelija laatii edelleen kandidaatintutkielman. Ennen tutkielman aloittamista opiskelija käy ohjaajan kanssa keskustelun esitelmän muokkaamisesta tutkielmaksi. Myös työn muissa vaiheissa on mahdollista saada tarvittaessa ohjausta.

Ennen pro gradu -tutkielman aloittamista tutkielmaa ohjaava professori ja opiskelija käyvät ohjauskeskustelun, jossa sovitaan opiskelijalle parhaiten sopivista ohjaustavoista. Tarvittaessa professori nimeää tutkielmalle toisen ohjaajan. Pro gradu -tutkielman ohjaukseen sisältyy lisäksi aina vähintään kaksi henkilökohtaista ohjauskeskustelua. Näistä ensimmäisessä opiskelija esittää tutkimussuunnitelmansa. Toinen keskustelu käydään siinä vaiheessa kun tutkielman käsikirjoitus on valmis. Ohjausta on lisäksi mahdollista saada myös työn muissa vaiheissa.

Ohjauskeskustelujen tavoitteena on tukea opiskelijaa tutkimusprosessin eri vaiheissa, vahvistaa opiskelijan tutkimustaitoja ja antaa opiskelijalle valmiuksia oman osaamisen tunnistamiseen.

Ohjauksen seuranta, arviointi ja kehittäminen

Ohjauksen toimivuutta seurataan pääasiassa opiskelijapalautteen avulla. Sekä kandidaattiseminaarien että seminaarien vetäjät keräävät opiskelijoilta kurssin päätyttyä ja mahdollisesti myös kurssin aikana kurssipalautteen. Lisäksi ainejärjestön kautta kerätään palautetta sekä opintojen että opinnäytetöiden ohjauksesta vuosittain järjestettävään palautetilaisuuteen. Saadun palautteen pohjalta sekä yksittäiset opettajat että tutkinto-ohjelman opetussuunnitelmatyöryhmä ja opettajainkokous arvioivat ja kehittävät ohjausta.

on valintansa mukaan perehtynyt myös jonkin verran toisen tieteenalan tai toisten tieteenalojen keskeisiin kysymyksiin, käsitteisiin ja sisältöihin. Hän hallitsee tietotekniset taidot, hänellä on opintojensa ja tulevien tehtäviensä kannalta riittävät kieli- ja viestintätaidot, ja hän tunnistaa eri yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden peruskäsitteitä ja keskeisiä ongelmia. *Pro gradu -tutkielman osaamistavoitteet:* Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa käsitellä filosofian alan ongelmia tieteellisesti ja kirjoittaa selkeän ja johdonmukaisen filosofisen tutkimuksen.

Taulukko 1. Ohjauksen tavoitteet

Kandidaattiopinnot 1. opiskeluvuosi	Kandidaattiopinnot 2.–3. opiskeluvuosi	Maisteriopinnot 4.–5. opiskeluvuosi
<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija integroituu opiskeluyhteisöön ja kiinnittyy opintoihin • Opiskelija löytää itselleen parhaat opiskelukäytännöt • Opiskelija osaa suunnitella opintojaan itsenäisesti ja laatia HOPS:n 	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija osaa käyttää erilaisia välineitä opintojensa seuraamisessa ja suunnittelussa (tulevaisuudessa myös sähköinen HOPS) • Opiskelija osaa tehdä opintoihin liittyviä valintoja • Opiskelija osaa analysoida ja kirjoittaa tieteellistä tekstiä (kandidaattiseminaari ja kandidaatintutkielma) • Opiskelija osaa kuvata omaa osaamistaan • Opiskelija osaa suunnitella opintojaan siten, että hän saa kandidaatin tutkinnon valmiiksi ja siirtyy sujuvasti maisteriopintoihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija osaa suunnitella maisteriopintonsa siten, että valmistuu tavoiteajassa (HOPS:n päivittäminen) • Opiskelija kykenee suorittamaan tutkimustehtäviä (seminaari ja pro gradu -tutkielma) • Opiskelija osaa analysoida omaa osaamistaan, mikä tukee hänen siirtymistään työelämään

Taulukko 2. Ohjauksen työnjako, roolit ja vastuut

OHJAUS TUTKINTO-OHJELMASSA		
OHJAUSTAHO	TEHTÄVÄT	JATKO-OHJAUS (tarvittaessa)
Tutkijatohtori/ohjausvastaava	<ul style="list-style-type: none"> • Opintoneuvonta tutkinto-ohjelmaa koskevissa kysymyksissä • Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden orientaatiotilaisuudet • HOPS-ohjauksen koordinointi • HOPS-ohjaus (1. vuosi) • Opiskelijatutoreiden koulutus 	<p>→ Yksikön opintoneuvonta → Opintopsykologi</p> <p>→ Yleinen opintoneuvonta → Ura- ja rekrytointipalvelut</p>
Yliopistonlehtori	<ul style="list-style-type: none"> • Opintoneuvonta (erityisesti perus- ja aineopinnot sekä opintojaksot, joilla vastuuopettajana) • HOPS-ohjaus (kandivaihe) • Opinnäytetöiden ohjaus 	<p>→ Ohjausvastaava → Yksikön opintoneuvonta → Opintopsykologi</p> <p>→ Yleinen opintoneuvonta → Ura- ja rekrytointipalvelut</p>
Professori	<ul style="list-style-type: none"> • Opintoneuvonta (erityisesti syventävät opinnot sekä opintojaksot, joilla vastuuopettajana) • HOPS-ohjaus (maisterivaihe) • Opinnäytetöiden ohjaus • Jatkosuunnitelmat 	<p>→ Ohjausvastaava → Yksikön opintoneuvonta → Opintopsykologi</p> <p>→ Yleinen opintoneuvonta → Ura- ja rekrytointipalvelut</p> <p>→ Tampereen yliopiston tutkijakoulu</p>

OHJAUS YKSIKÖSSÄ	
OHJAUSTAHO	TEHTÄVÄT
Opintopäällikkö	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijavalinta-asiat • Opintoneuvonta, kahta tutkintoa suorittavien neuvonta • Johtokunnan esittelijä kandidaatin ja maisterin tutkintoihin liittyvissä asioissa • Yhteyshenkilö koulutus uudistusasioissa
Opintokoordinaattori	<ul style="list-style-type: none"> • Maisterin tutkinnon täydentävät opinnot • Opintoneuvonta • Yksikön HOPS-yhdyshenkilö • Yksikön JOO-asiat • Yksikön opintoasioihin liittyvät INTRA ja WWW-asiat
Opintosihteeri	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaatin ja maisterin tutkinnoista annettavat todistukset • Ulkomaille ja muissa korkeakouluissa suoritettujen opintojen sisällyttäminen • Opintoneuvonta
Muut	<ul style="list-style-type: none"> • Kansainväliset vaihdot • Työharjoittelu